

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/258/2018
Identifikačné číslo spisu:	7209219879
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7209219879.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ADIT, s.r.o., so sídlom v Čani, Osloboditeľov č. 123, IČO: 31 735 606, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Zelenákom, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Letná č. 45, proti žalovanému S. Q., bývajúcemu v J., H. Č.. XX, zastúpenému advokátom Mgr. Radoslavom Hodorom, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Hlavná č. 77, o zaplatenie 4.700,42 €, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17 C 29/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. októbra 2017 sp. zn. 1 Co 363/2016, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 4. októbra 2017 sp. zn. 1 Co 363/2016 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom zo 4. apríla 2016 č. k. 17 C 29/2009-394 zamietol žalobu a žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 1.419,36 € titulom trov právneho zastúpenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku rozsudku taktiež uviedol, že o náhrade trov štátu rozhodne samostatným uznesením.

1.1. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 4.700,42 €, ktorého sa táto domáhala na základe tvrdenia o uzavretí zmluvy o pôžičke so žalovaným vo výške 3.301,- € a z titulu náhrady škody v sume 1.399,42 €.

1.2. Zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že dňa 4.7.2008 bola žalovanému ako vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkovateľom bol predchodca žalobkyne (jeho zamestnávateľ), pri pracovnej ceste do Španielska uložená pokuta z dôvodu porušenia dopravných predpisov vo výške 3.301,- €. Žalovaný bol ako vodič obvinený z prekročenia denného limitu času vedenia vozidla (o 10 hod.). Keďže kamión bol v Španielsku zablokovaný, právny predchodca žalobkyne sám uvedenú sumu vyplatil na príslušnom úrade v Španielsku, v dôsledku čoho mu mali vzniknúť ďalšie náklady v sume 1.399,42 €, ktorý záväzok žalovaný uznal; uvedené náklady podľa prvostupňového súdu žalobkyňa nepreukázala. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že jej právny predchodca uzavrel so žalovaným v tomto ohľade zmluvu o pôžičke, súd prvej inštancie uzavrel, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané splnenie

podmienok pre vznik zmluvy o pôžičke, keďže k nej chýba jedna z podstatných náležitostí, a to prenechanie peňažných prostriedkov žalovanému na voľné nakladanie.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej v dôvodoch rozsudku konštatoval, že žalovaný v priebehu konania vzniesol kompenzačnú námietku voči nároku žalobkyne a to z titulu, že platobným rozkazom vydaným Okresným súdom Košice I, č. k. 10Ro/33/2009 zo dňa 20.3.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 9.6.2009 bola právnenému predchodcovi žalobkyne uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 4.216,- € titulom nevyplatenej mzdy. Súd prvej inštancie uznal uvedenú kompenzačnú námietku za účinne vznesenú, keďže mal za to, že žalobkyňa nepreukázala, že postupca (právny predchodca žalobkyne) oznámil žalovanému ako dlžníkovi bez zbytočného odkladu postúpenie svojej pohľadávky žalobkyňi a teda mal za to, že žalovaný sa o postúpení tejto pohľadávky dozvedel až v čase, keď mu bola doručená žaloba v prejednávanej veci, t.j. dňa 2.12.2009. S poukazom na výšku pohľadávky žalovaného voči predchodcovi žalobkyne vo výške 4.216,- € a pri zohľadnení účinného započítania voči nároku žalobkyne vo výške 3.301,- € uznal túto započítaciu námietku iba do uvedenej výšky vychádzajúc zo záveru, že v prevyšujúcej časti bol nárok žalobkyne do sumy 1.399,42 € zamietnutý z dôvodu nepreukázania tohto nároku.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP. Mal však za to, že pokiaľ prihliadol na započítaciu námietku žalovaného vo výške 3.301,- €, vyčíslil výšku odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzajúc iba zo sumy 1.399,42 €, teda zo sumy, ktorá bola žalobkyňi zamietnutá pre nepreukázanie nároku. Takto vyčíslil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 71,37 €. Jednotlivé úkony právnej služby, ako aj hotových výdavkov v položkách vyčíslil.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch zúčastnených strán rozsudkom zo 4. októbra 2017 sp. zn. 1 Co 363/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o trovách konania.

2.1. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o veci v súlade s úpravou § 120 ods. 1 OSP, vykonané dôkazy vyhodnotil zákonným spôsobom (§ 132 OSP), vec aj správne právne posúdil a aj vecne správne vo veci rozhodol. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie, než ako rozhodol súd prvej inštancie.

2.2. Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie v tom, že nespĺnenie zákonnej podmienky oznámenia postúpenia pohľadávky zo strany postupcu nemôže nahradiť rovnakým úkonom postupník. V spise sa nachádza síce list postupcu zo dňa 2.6.2009, ktorým tento žalovanému oznamuje postúpenie pohľadávky, žalobkyňa ani jej právny predchodca však v konaní nepreukázal, aby uvedený list bol žalovanému doručený (čo tento popieral). Uvedený list teda nepreukazuje splnenie zákonnej podmienky zo strany postupcu a s poukazom na vyššie uvedené nemožno považovať za účinné oznámenie o postúpení pohľadávky ani list žalobkyne ako postupníka zo dňa 11.6.2009. Za takejto situácie je právne bezvýznamné tvrdenie žalobkyne o tom, kedy sa mal žalovaný o postúpení pohľadávky dozvedieť. Odvolací súd preto považuje za správny záver súdu prvej inštancie v tom, že za účinné preukázanie postúpenia pohľadávky (postupom podľa § 526 ods. 2 OZ) možno považovať až doručenie žaloby spolu s prílohami žalovanému.

2.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 8.3.2010 prehlásením do zápisnice vzniesol kompenzačnú námietku s poukazom na existujúce právoplatné rozhodnutie, na základe ktorého bola žalovanému priznaná mzda a cestovné náhrady voči právnenému predchodcovi žalobkyne. Odvolací súd sa zhoduje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že takýto prejav zástupcu žalovaného možno považovať za účinné vznesenie námietky započítania a to napriek tomu, že v tomto prednese nekonkretizoval svoju pohľadávku konkrétnym označením rozhodnutia súdu, ktorým bola táto priznaná. Žalovaný totiž číslo uvedeného rozhodnutia uviedol práve v predchádzajúcom svojom písomnom podaní zo dňa 26.1.2010, keď v rámci dôkazu označil aj obsah spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 10Ro/33/2009, ktorý navrhol v rámci dokazovania pripojiť a oboznámiť. Z tohto hľadiska možno preto považovať označenie pohľadávky žalovaného, ktorú započítava voči pohľadávke žalobkyne za dostatočne konkretizovanú. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že právny zástupca žalobkyne, ktorý bol na pojednávaní dňa 8.3.2010 prítomný, nenamietal neurčitosť tohto prednesu, z čoho možno vyvodiť, že tomuto bolo zrejmé, o akú pohľadávku žalovaného sa jedná.

2.4. V nadväznosti na uvedené závery možno považovať za správny aj záver súdu prvej inštancie, ktorý

obdobie od 2. decembra 2009 (kedy došlo k účinnému preukázaniu postúpenia pohľadávky) do 8. marca 2010 vzhľadom na konkrétne okolnosti vyhodnotil tak, že ide o oznámenie žalovaného bez zbytočného odkladu. Za správny preto odvolací súd považuje aj na to nadväzujúci záver súdu prvej inštancie o tom, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 3.301,- € zanikol v dôsledku účinnej započítacej námietky žalovaného.

2.5. Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj odvoláciu námietku žalobkyne vo vzťahu k zamietavému nároku ohľadne sumy 1.399,42 €. Tento nárok súd prvej inštancie zamietol v dôsledku neunesenia dôkaznej povinnosti žalobkyne označiť dôkazy na preukázanie tak základu, ako aj výšky tohto nároku. Ohľadne tohto nároku, ktorý mal spočívať v nákladoch konateľa žalobkyne vynaložených na pracovnú cestu do Španielska za účelom úhrady pokuty uloženej žalovanému totiž žalobkyňa uviedla iba tvrdenia, neoznačila však žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné vyhodnotiť tento nárok čo do výšky. Na takomto závere nemení nič ani návrh žalobkyne na nariadenie znaleckého dokazovania na ustálenie výšky tohto nároku. Samotné znalecké dokazovanie totiž je iba odborným vyhodnotením tých dôkazov, ktoré účastník v konaní označí. Neprichádza teda do úvahy vykonanie znaleckého dokazovania, pokiaľ znalec pre svoje odborné závery nemá k dispozícii žiadne podklady. Označiť tieto dôkazy bolo procesnou povinnosťou žalobkyne, ktorá mu vyplýva z § 120 ods. 1 OSP a dôsledkom neunesenia tejto dôkaznej povinnosti je zamietnutie jeho nároku v tejto časti.

2.6. Za dôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalovaného voči výroku o trovách konania, a to v časti priznanej náhrady trov právneho zastúpenia. Žalovaný správne poukazuje na skutočnosť, že predmetom konania bol nárok žalobcu vo výške 4.700,- € a v takejto výške bol žalovaný v konaní aj úspešný. Na takomto závere nemení nič ani skutočnosť, že úspešnosť časti nároku (vo výške 3.301,- €) zo strany žalovaného bola založená na závere o účinnosti ním vznesenej započítacej námietky. Aj samotná započítacia námietka je jedným z titulov zániku pohľadávky. Odvolací súd preto v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania a vyslovených názorov súdmi v predchádzajúcom rozsudku súdu prvej inštancie z 9. mája 2011 a zrušujúcim rozhodnutí odvolacieho súdu z 28. decembra 2012 žalobkyňa (iba) polemizovala s prijatými právnymi a skutkovými závermi, ktoré považovala za nesprávne. Žalobkyňa ďalej uviedla, že

3.1. nemala byť uznaná kompenzačná námietka vznesená žalovaným, pretože táto nebola vznesená bezodkladne. Poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 32/2007, kde bol pojem „bez zbytočného odkladu“ vyložený tak, že akceptoval pod pojmom kratší časový úsek zodpovedajúci 8 dňom, pričom lehotu 31 dní už nemožno vykladať za lehotu bez zbytočného odkladu. Ide teda o lehotu zákonnú, upravenú v § 529 ods. 2 OZ a nemožno ju zamieňať za lehotu primeranú. Nesprávny je preto názor odvolacieho súdu, že ak sa žalovaný dozvedel o postúpení pohľadávky (doručením žaloby) 2. decembra 2009 a (až) 8. marca 2010 vznesol žalovaný započítaciu námietku, že danú lehotu možno považovať za „bez zbytočného odkladu“. Za právnu otázku v tomto ohľade označila, «či postupom žalovaného došlo k vzneseniu započítacej námietky proti postúpenej pohľadávke žalobcu, ktorá je predmetom sporu spôsobom, ako to akceptoval odvolací a prvoinštančný súd „bez zbytočného odkladu“ v napadnutom rozhodnutí»

3.2. súdy jej neumožnili vykonať znalecký dôkaz ohľadne uplatnenej škody v sume 1.399,20 €, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne žiadal dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto

právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1. a 3.2.).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

15. Žalobkyňa v dovolaní namietala, že súdy jej neumožnili vykonať znalecký dôkaz ohľadne uplatnenej škody v sume 1.399,20 €, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (pozri bod 3.2.).

15.1. K uvedenej námietke sa vyjadril už odvolací súd. Uviedol, že nárok žalobkyne čo do uplatnenej škody v sume 1.399,20 € súd prvej inštancie zamietol v dôsledku neunesenia dôkaznej povinnosti žalobkyne označiť dôkazy na preukázanie tak základu, ako aj výšky tohto nároku. Ohľadne tohto nároku, ktorý mal spočívať v nákladoch konateľa žalobkyne vynaložených na pracovnú cestu do Španielska za účelom úhrady pokuty uloženej žalovanému totiž žalobkyňa uviedla iba tvrdenia, neoznačila však žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné vyhodnotiť tento nárok čo do výšky. Na takomto závere nemení nič ani návrh žalobkyne na nariadenie znaleckého dokazovania na ustálenie výšky tohto nároku. Samotné znalecké dokazovanie totiž je iba odborným vyhodnotením tých dôkazov, ktoré účastník v konaní označí. Neprichádza teda do úvahy vykonanie znaleckého dokazovania, pokiaľ znalec pre svoje odborné závery nemá k dispozícii žiadne podklady. Označiť tieto dôkazy bolo procesnou povinnosťou žalobkyne, ktorá jej vyplýva z § 120 ods. 1 OSP a dôsledkom neunesenia tejto dôkaznej povinnosti je zamietnutie jej nároku v tejto časti (bod 2.6.).

15.2. S uvedenými závermi sa dovolací súd stotožňuje a navyše v zmysle ustálenej praxe najvyššieho súdu dodáva, že dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993.

15.3. Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že dovolanie žalobkyne nedôvodne namieta existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

16. Žalobkyňa podala tiež dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, v ktorej súvislosti namietala, že nižšími súdmi nemala byť uznaná kompenzačná námietka vznesená žalovaným, pretože táto nebola vznesená bez zbytočného odkladu. V tomto ohľade poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 32/2007, kde bol pojem „bez zbytočného odkladu“ vyložený tak, že akceptoval pod pojmom kratší časový úsek zodpovedajúci 8 dňom, pričom lehotu 31 dní už nemožno vykladať za lehotu bez zbytočného odkladu. Ide teda o lehotu zákonnú, upravenú v § 529 ods. 2 OZ a nemožno ju zamieňať za lehotu primeranú. V danej veci sa podľa odvolacieho súdu žalovaný dozvedel o postúpení pohľadávky (doručením žaloby) 2. decembra 2009 a (až) 8. marca 2010 vzniesol žalovaný započítaciu námietku (bod 3.1.).

16.1. Z obsahu dovolania žalobkyne a za použitia § 124 CSP najvyšší súd ustálil, že žalobkyňa v skutočnosti podala dovolanie (iba) podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a dostatočným spôsobom vymedzila právnu otázku (posudzovanie lehoty bez zbytočného odkladu pri započítaní spôsobilých pohľadávok v zmysle § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pri riešení ktorej sa odvolací súd - podľa jeho názoru - odklonil o d ustálenej praxe dovolacieho súdu; v dovolaní označila rozhodnutie dovolacieho súdu predstavujúce pri rozhodovaní o tejto otázke jeho ustálenú rozhodovaciu prax. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník môže použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky (§ 526), ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. Toto právo má dlžník aj v prípade, že jeho pohľadávky v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia neboli ešte splatné.

19. V rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 150/2017 najvyšší súd uviedol: „Postúpenie pohľadávky je z povahy vecí vždy spojené s prevodom subjektívneho práva na plnenie, ktoré vyplýva zo záväzkového vzťahu a má relatívny charakter (pôsobí inter partes). Postúpením pohľadávky nemôže dôjsť k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka, ktorého subjektívne práva a povinnosti súvisiace s postupovanou pohľadávkou, ostávajú nedotknuté. Právna úprava jeho vzťahu k novému veriteľovi (postupníkovi) obsiahnutá v ustanovení § 529 Občianskeho zákonníka, mu zachováva právo námietok (dlhu, premlčania a pod.) a zároveň dlžníkovi priznáva voči novému veriteľovi právo namietat' na započítanie svoju pohľadávku. Subjektívne právo dlžníka započítať proti postupovanej pohľadávke, resp. voči postupníkovi svoju pôvodnú pohľadávku voči postupcovi, je podmienené tým, že sú (kumulatívne) splnené tieto podmienky: ide o pohľadávku spôsobilú na započítanie (§ 581); dlžník disponoval touto pohľadávkou voči postupcovi najneskôr v deň, keď mu bolo podľa § 526 ods. 1 oznámené alebo preukázané postúpenie (notifikácia); pohľadávka dlžníka nebola medzičasom uspokojená a existuje v momente kompenzačného úkonu; dlžník oznámil postupníkovi svoje kompenzabilné pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase bez zbytočného odkladu. Pred notifikáciou je dlžník oprávnený započítať svoje pohľadávky priamo voči postupcovi a spôsobiť tým zánik dlhu, resp. postupovanej pohľadávky. Notifikovaný dlžník môže realizovať kompenzačný úkon už iba voči postupníkovi, avšak za splnenia uvedených podmienok môže proti postupovanej pohľadávke započítať svoju pohľadávku voči postupcovi, čím s účinkami pre postupníka dochádza v rozsahu započítania k zániku dlžníkovho dlhu. Právne postavenie postupníka, ktorý nemusí mať o existencii pohľadávok dlžníka voči postupcovi vedomosť, je chránené povinnosťou dlžníka oznámiť tieto pohľadávky bez zbytočného odkladu po notifikácii. Márne uplynutie stanovenej lehoty má z a následok zánik práva započítať ktorúkoľvek z danej kategórie pohľadávok voči postupcovi.“

20. Dovolateľka v rámci svojej argumentácie poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 32/2007. V tomto rozhodnutí najvyšší súd - pri riešení otázky, či k oznámeniu započítania pohľadávok ne/došlo v lehote bez zbytočného odkladu tak, ako to predpokladá § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka - uviedol, že lehota bez zbytočného odkladu sa v ustálenej právnej praxi vykladá podľa objektívnych možností splnenia stanovenej povinnosti, a keď odvolací súd vyslovil, že lehota „bez zbytočného odkladu“ je doba zodpovedajúca 8 dňom, nemožno ustáliť názor, že by to bolo v rozpore s právnym predpisom. Najvyšší súd uzavrel, že pod pojmom „bez zbytočného odkladu“ je potrebné rozumieť rozhodne kratší časový úsek, čo vyplýva aj z gramatického výkladu tohto slovného spojenia, pričom lehotu 31 dní nesporne nemožno vykladať za lehotu bez zbytočného odkladu.

21. Podobne v rozhodnutí sp. zn. 2 Obdo 34/2010 najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ v prejednávacom prípade odvolací súd vychádzajúc z toho, že pojem bez zbytočného odkladu nie je zákonom definovaný, a preto treba jeho primeranosť posudzovať podľa okolností konkrétneho prípadu, dospel k záveru, že lehotu 16 dní, v ktorej žalovaný oznámil svoje pohľadávky voči postupcovi, považoval za primeranú, síce správne konštatoval, že uvedenú lehotu je treba posudzovať podľa konkrétnych okolností prípadu, nesprávne však vyhodnotil, či dlžník bezodkladne využil všetky možnosti pre splnenie tejto lehoty. Najvyšší súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávaneho sporu, keď žalovaný mal vedomosť o vymáhaní pohľadávok žalobcom, čomu nasvedčovalo tiež to, že na ich preukázané postúpenie reagoval už následný deň, pričom započítavané pohľadávky voči postupcovi žalobcu nadobudol jednou zmluvou, sa najvyšší súd stotožnil s dovolateľom, že žalovaný svoje pohľadávky neoznámil žalobcovi bez zbytočného odkladu.

22. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (bod 14 ostatná veta). Dovolací súd nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky, na to slúži nachádzacie (základné) konanie a konanie na odvolacom súde. Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú napr. včasnosť a prípustnosť dovolania; skutkový stav a výsledky dokazovania spred nižších súdov sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 442). Dovolací súd bol preto viazaný odvolacím súdom nižšie zistenými časovými údajmi oznámenia o postúpení pohľadávky a o vznesení započítacej námietky.

22.1. V okolnostiach posudzovanej veci nižšie súdy ustálili, že za účinné preukázanie postúpenia

pohľadávky možno považovať až doručenie žaloby spolu s prílohami žalovanému, k čomu došlo 2. decembra 2009 (č.l. 17 rub spisu) a žalovaný účinne vzniesol započítaciu námietku (až) na pojednávaní dňa 8. marca 2010 (č.l. 37 spisu). Uvedená lehota takto predstavuje čas 3 mesiacov a 6 dní.

22.2. Pokiaľ odvolací súd v danom prípade považoval lehotu 3 mesiacov a 6 dní za lehotu bez zbytočného odkladu, odklonil sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu (body 19 až 21) a rozhodol nesprávne. „Pojem (lehota) bez zbytočného odkladu je ... vágnym pojmom, ktorý je potrebné vykladať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom v každom konkrétnom prípade je vždy potrebné skúmať, či dlžník bezodkladne využil všetky možnosti pre splnenie tejto povinnosti, prípadne aké skutočnosti mu v tom bránili. Z časového určenia lehoty „bez zbytočného odkladu“ je potrebné vyvodit', že ide skôr o krátku lehotu, ktorou je mienené bezodkladné, nemeškajúce, bezprostredné či okamžité konanie smerujúce k splneniu povinnosti či k urobeniu právneho úkonu alebo iného prejavu vôle, pričom doba trvania lehoty bude závisieť od okolností konkrétneho prípadu. Pokiaľ osoba, ktorej je takáto lehota určená, bez zbytočného odkladu nekoná, bude mať zbytočný odklad (nedôvodná nečinnosť) pri príprave splnenia povinnosti či urobenia právneho úkonu, ktoré sú na túto lehotu viazané, ten dôsledok, že právne účinky spojené s dodržaním lehoty nenastanú“ (2 Cdo 150/2017).

23. Najvyšší súd uzatvára, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

24. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.